

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

ג א מ"י פ"ד תלמוד
סוסימ"ה הל"ה ט:

שיטה מקובצת

פסח ט"ז ט"ז פ"ד תלמוד
סוסימ"ה הל"ה ט:

דלא שניא כי מחשב בלשון אביה ב'י' מיהא ל"ל קרא להי
מיפוק ליה מדאקרי אכילת אש אכילה כמו חיב שאלוליה
כלניס למחר שמאלוליה אש למחר דמסקין בסוף פרק ג' דבזמיס דף
ל"א דהוי פיגול משום דכתיב ואת איזבל יאכלו הכלבים וכתיב שמאלוליה
אש לא נופח ומסקי התם דהא דמתן
לאכול כתיב ואת ויהאקטיר כתיב וית
כשר שאין אכילה והקטרה מנתרפין
זי חיבב בלשון אכילה מנתרפין משום
דאקרי אכילת אש אכילה דכתיב
שמאלוליה אש לא נופח וי"ל דאקטירין
לכתיב הכא שאלוליה מונח למחר אש"פ
שלא הזכיר אש דמקרא שמאלוליה אש
לא נפיק אלא"כ הזכיר אש ועוד גראה
דהתם איירי בשאר דמשמע לאכול דבר
שדרכו לאכול והכא מיירי באימוריס
ואי לא דרבי אשלא הכא א"ל דמשמע
באימוריס שמאלוליה אש למחר הוי
מחשבב לאכול דבר שדרכו להקטיר
קרא מחשבב בלשון אכילה ד"ל דמשמע
באימוריס שמאלוליה אש של הידוע
למחר לא הוי פיגול אש"פ ג' דכשר הוי
פיגול דמשמע לאכול דבר שדרכו
להקטיר דוקא אש של מונח ז'
מנרצין בלשון אכילה דהוי מחשבב
בלשון מונח למנחה והא דקאמר התם
הכא מחשבב בלשון אכילה לא הוי פיגול
באימוריס אש"פ דאקרי אכילה וקת'
קשיא מאי קא פריך התם אלא מעמה
חיבב שמאלוליה אש כ'י וכי מיהא ה"י
והא מתן לאכול כתיב וית ויהאקטיר
כתיב וית כשר שאין אכילה והקטרה
מנתרפין מאי קשיא דלמח ח"י וית
כשר ומאי וית אימוריס לא מנתרפין
שהי לאלס וזה למנחה אכל ח"י וית
כשר למנחה ומאי וית כשר למנחה

דלא שניא כי מחשב בלשון אביה למנחה
ול"ש כי מחשב בלשון הקטרה למנחה א"ג
מה אכילה בכזית אף הקטרה בכזית ולעולם
אכילה דאורחא משמע ור"א א"כ לכתוב
דחמנא אב האכל האכל א"ג אם יאכל יאכל
מאי האכל יאכל ^א שמעת מינה תרתי
אמר ליה רבי יורא לרב אסי ואי טעמא
תיבא ה"ג והא את הוה דאמרת משמיה
דרבי יוחנן מודה ר"א שאין עגוש כרת א"ל
תנאי היא אליבא דר"א איבא למ"ד פסולה
דאורייתא ואיבא למ"ד פסולה דרבנן דתנאי
^א השוחט את הבהמה לשתות מדמו למחר
להקטיר מבשרו למחר לאכול מאימוריו
למחר כשר ור"א פוסל להניח מדמו למחר
רבי יהודה פוסל אמר ר"א אף בור ר"א פוסל
וחכמים מבשרין רבי יהודה אליבא דמאן
אליבא אליבא דרבנן השתא ומה התם דקא
מחשב בלשון אכילה מבשרי רבנן הכא לא
כל שכן פוסל אליבא דר"א ואמר ר' אלעזר אף
בור ר"א פוסל וחכמים מבשרין ר' אלעזר הינו
ר' יהודה אלא לאו כרת איבא בנייהו ^א דר'
יהודה ^ב דר"ק סבר להניח פסולא בעלמא
בהנך כרת נמי מייחייב ואתא ר' אלעזר למומר
אודי ואודי פסול ואין בו כרת לא דכזי'
עלמא כרת ליבא ^א והכא ^ב מחלוקת דבר
ת"ק סבר בהנך פליגי להניח דברי הכל כשר
ור'

מחשבת אכילת אדם כגון שיריס אם חיבב עליהן למנחה להקטירן למחר:
דמדאפקינוהו רחמנא לפרוייבו בלשון אכילה. ש"מ כי הדדי ניהו
ומחשבין מו לוו: בלשון אכילה למנחה. כגון הריני קומץ על מנת
להאכל קומץ למנחה למחר: א"ג. להכי אפיק רחמנא להקטרה בלשון
אכילה: מה אכילה ככזית אף מחשבב
הקטרה ככזית. אם חיבב בקמילה
להקטיר כזית קומץ למחר פיגול:
לעולם אכילה דאורחא משמע.
קומץ למנחה ושיריס לאלס: מאי
האכל יאכל. מדשני קרא דבידורא:
שמעת מינה טרסי. למחשבת
ד' הקטרה ככזית ומחשבין מאכילה
לאכילה: איבא למ"ד. ר' אליעזר פסל
מדאורייתא ומהאי קרא דפירשין
ואית ליה כרת: לא טעוס מדמו למחר.
אכילה מונח לאלס: להקטיר מבשרו
למחר. אכילת אדם למנחה: להניח
מדמו. לא לטוס וזיקא ולא ה' לשמיה:
אליבא דמאן. כלומר נתר טעמא
דמאן דאמרה למילתיה וכמאן ס"ל
בלשונא מנמו למחר: ז' (א"ק)
רבי יהודה. דלמר ז' פסול כשר האי
הוא דפסול לר' אליעזר אכל לשמות
ללומר שמעין זין אחד לטע מה אכל
ליבא כרת אף בלשונא זין בו כרת:
דכזי' עולא כרס ליבא. וטעמא
דרבי אליעזר לא מדאורייתא אפילו
לרבי יהודה: והכא ג' מחלוקת
כדבר ס"ק סבר כהנך פליגי. דרבי
אליעזר גזר אטו מחשבה כדרכו דהוי
פיגול הילכך גזר בשלא כדרכו ז' דהוי
פסול אכל להניח דברי הכל כשרה
דלא אפקיה מורה אלא מחשבת
אכילה ושמיה דככלל אכילה הוא
ומקתת דמו אטו כל דמו לא גורין:
ור'

ה"י דמשמע דמנתרפין ואחאי מנתרפין כיון
דאין מחשבין מאכילה אדם למנחה וממנחה לאכילה אדם וז' שכן היא סברה דמנתרפין כיון
דאקרי אכילה ואחריכיה הכא בלשון אכילה
באימוריס וקתת מיהא דהתם ^א דלייתי ראייה דכתיב אכילה כשם דה"ל לאחיי קרא דכתיב (ויקרא ז')
אשר תאכל האש את העולה וכתיב (ט ט) ותאכל (האש) את העולה ואת הכלבים ושמה נחמה ליה
לאחיי קרא דאש של הידוע ומיהא בני אש
דידוע נמי כתיב (שמות כג) ונאכל גדיש ^א וכי מייתי התם קרא ואת איזבל יאכלו הכלבים הוה מני
לאחיי ולבנתמך ולמיה אש כדארץ
תהיה כל תבואתה לאכול (ויקרא כה) ושמה משום דלא כתיב התם אכילה על שער: **לכתוב**
קרא האב"א או האב"א יבא.
כי האי גונא בפרק החובל (ביק דף סה:) גבי * ורפא ירפא אכל כסנהדרין כריש היו כדקין (דף מ:)
משמע דאי הוה כתיב דרש
מדרש ^א ומקתת לא הוה מני למדרש טפי מדי ולא אמרין מדרש דרש או מדרש מדרש ^א: **מא**
האב"א יבא ש"פ תרתי.
משמע דלית ליה לר"א דברה מורה כלשון בני אדם ומיהא דכריש הערל (בימות דף עה.) גבי איש
איש ^א (לא דרש וס"ל דכרה ט')
וכן רבי יוסי פריך אין מעמידין (פ"ז דף סה.) דריש המול ימול וכסותה פקא ארוסה ושומרת
יבם (דף סה.) דריש איש איש לרבות אשת
חמש שעות וכוונתו פקא השוחט פקא השוחט והמעלה (ד' קת:) לא דריש איש איש
אלמא קסבר דברה מורה כלשון בני אדם ועוד בעלמא
לא אשכחנא תנא פליגי אהא דדרשינן (חולין יג:) איש איש לרבות את העובדי כוכבים
שעודין נדרים ונדבות כשראל ועוד קשה דבהשוחט
והמעלה (טס) דריש ר"ש איש איש ובפ"ק דקדושין (דף כ:) דריש ר"ש אש גאול
גאול יגאל טלוה וגואל ^א להלאין וכן בפסחים בפרק מי ששהי
טמא (ד' ג:) איש איש למיב זבין ומלוערין וכו' נדות נפקא שני ומוקי לה כרבי
יהודה ור"ש דפטרי נשים מפסקא שני ולהכי לא
תני זנות ומלוערות ובפ"ק אלו מציאות (ג"מ ד' ל:) ובכבודות (ד' סה.) גבי
העבט מעביטנו קאמר ר"ש דברה מורה כלשון בני אדם ועוד קשה דבהשוחט
ועוד קשיא מר' יהודה דריש איש איש בהאיא דפסחים וכן כריש כותים (מה ד' ג:)
דריש ר' יהודה איש איש גבי מיטוק בן
ימו שמטמא זביבה וגבי המול ימול (פ"ז סה.) סבר רבי יהודה דברה מורה כלשון בני
אדם ועוד בסוף משמע דריש ר"ש
הקס תקיף והשג תשיבנו ובפ"ק דר"ה (דף ט.) עשר עשר כשתי מעשרות ועוד
קשיא מר"ע כפי' אין עומדין (ברכות ד' ל:) גבי
זבי דריש ר' שמעאל אש ראה תראה ור"ע קאמר דברה מורה כלשון בני אדם
ועסנהדרין בפרק ד' מיתות (דף סה.) ^א איפכא א"כ
הכרת חכרת וכן בסוף פרק שני בכריתות (ד' יא.) גבי ופסדה לא נפדחה ועוד
קשיא מדאחריש דהיינו ר"מ (גבי איש) דלית ליה
התם בכריתות דברה מורה כלשון בני אדם ובפרק ד' מיתות (סנהדרין ד' ה.)
משמע דריש ר"מ איש איש גבי כריתת השם וגראה לפרש
דמאן דלית ליה דברה מורה כלשון בני אדם לאו בכל דוכתי אית ליה אלא ^א
זוס הנכחה יס לו במקום שאינו דורש הכפילות מדאמר
אזני בסוף אלו הן הגולין (מסות ד' יג.) גבי ואש ילא ילא כסנהדרין כמ"ד
דברה מורה כלשון בני אדם שלא יהא סופו חמור מחלילתו
משמע דלא כה אפי' להיא ראייה אלא שם ולא שנתא כהן כלל המקומות
דהא לא מייתי דלכתיב גבי שאר פלוגתיהו ואם תאמר א"כ
מאי קא פריך בפרק השואל (גימ' ד' ג:) גבי אש גנוב יגנב מעמו הניחא
למאן דלית ליה דברה מורה וכן כריש נדרים (דף ג.) הניחא
למ"ד דברה מורה והא לאו בכל דוכתי פליגי ועוד למ"ד דברה מורה נמי
מי נחמה מה טעם יס שם שלא לרבות לגזר נדר לרבות
דיות נדרים כמו גבי מירות דכתיב נזיר להזיר ^א: **אמר** ליה תנאי היא.
משמע דלרבי יוחנן הא דפסיל ר"א כמתני' היינו מדאורייתא
ושאי כרת איבא מדפריש טעמיה דקרא תימה דלא הל"ל ר"א פוסל אלא
מפגל מיבעי ליה דהכי דייק בסוף פ"ק דבזמיס (ד' יג.) וי"ל
דכתיב הכא דלייתי נמי כחון למקומו: דר"ק סבר להניח אכילה בעלמא
בהנך נמי מייחייב ואתא ר' אלעזר למומר אודי וקרי ליה מ"ק
משום דכולה ריבא ר"י דליכא אלא ג' מחלוקות דכדכר מכלל דעד
השתא סבירא לן דליכא אלא ג' מחלוקות:
גזירה

מסורת הש"ס

הגרות הב"ח

גליון הש"ס

תוס' ר"ה לביניו וכו'
ר"א יבא. וכן בפסחים
דף ט"ז ט"ז פ"ד תלמוד
סוסימ"ה הל"ה ט: